

Te besluiten om:

1. Het Plan van aanpak circulaire economie gemeente Doetinchem vast te stellen.

Inleiding

In de Coalitieagenda, Omgevingsvisie en Doetinchem Natuurlijk Duurzaam hebben we onze intentie uitgesproken om bij te dragen aan een circulaire economie. Onze bijdrage is belangrijk om klimaatverandering tegen te gaan en een toekomstbestendige economie te creëren binnen de gemeente Doetinchem. Volgens de Europese Green Deal en het grondstoffenakkoord moet Nederland in 2050 volledig circulair zijn, waarbij 2030 als tussenstap is vastgesteld om 50% circulariteit te bereiken. Gemeente Doetinchem heeft zich eveneens gecommitteerd aan deze doelstelling (Omgevingsvisie, 2023). Om deze ambities te verwezenlijken, is dit eerste Plan van aanpak circulaire economie ontwikkeld. In het plan van aanpak worden vijf speerpunten benoemd (1.1). Voor elk speerpunt wordt de huidige situatie beschreven. Vervolgens is daarop en op basis van het participatieproces een strategie ontwikkeld (1.3). Daarnaast zijn er per speerpunt doelstellingen en maatregelen geformuleerd, waarbij kort wordt ingegaan op communicatie, beleid en samenwerking.

Argumenten

1.1 Het plan van aanpak geeft inzichten en een duidelijke richting voor het bereiken van een circulaire economie binnen onze gemeente.

In dit plan van aanpak geven we aan hoe we in de gemeente Doetinchem in 2050 een circulaire economie willen bereiken. Hiervoor hebben we de belangrijkste economische thema's geïdentificeerd en geïnventariseerd die voor onze gemeente van belang zijn om op te focussen, te weten Consumentengoederen, Gebiedsontwikkeling, Voedsel en landbouwsector en Bedrijven en Bedrijventerreinen. Daarbij nemen we onze verantwoordelijkheid door ons eerst te richten op de gemeentelijke organisatie.

1.2 Het plan is met een uitgebreid participatietraject tot stand gekomen.

Samen met het bureau Antea Group hebben we verschillende bijeenkomsten georganiseerd waarbij ondernemers, organisaties, inwoners en collega's betrokken zijn bij de totstandkoming van dit plan.

Hierbij hebben we het volgende georganiseerd:

- De bijeenkomst "Doetinchem Circulair", waarbij inwoners, ondernemers, diverse organisaties en onderwijsinstellingen werden uitgenodigd om met ons mee te denken.
- Werksessies en overleggen met de projectgroep en medewerkers die indirect te maken hebben met het thema circulaire economie.
- Informatieverzameling binnen de organisatie, waarbij iedereen ideeën kon opperen.
- Twee strategische sessies met het college.
- Een informatieve sessie voor de raad
- Een werkbezoek bij Buha over het circulaire ambachtscentrum.

1.3 In het plan staat een duidelijke strategie

Op basis van de huidige situatie is een strategie ontwikkeld. Onze strategie omvat vier pijlers: communicatie, beleid, samenwerking en monitoring. Aan deze strategie hangen doelstellingen en maatregelen, die ons dichterbij brengen bij onze ambities om in 2030 50% en in 2050 een 100% circulaire economie te worden.

Communicatie speelt een cruciale rol om iedereen binnen de gemeente bewust te maken van circulaire economie en hoe zij kunnen bijdragen. Beleidsmaatregelen en kaders zijn hierbij essentieel. Circulaire economie vereist samenwerking tussen bedrijven, overheden en inwoners op een grotere schaal. En we moeten regelmatig meten om te weten of we op de goede weg zijn en waar we eventueel moeten bijsturen.

1.4 Een circulaire economie is geen Nice to have maar een Need to have

Circulaire economie gaat om de wijze van produceren en consumeren, waarbij bestaande materialen en producten zo lang en optimaal mogelijk worden gedeeld, verhuurd, hergebruikt, hersteld, opgeknapt en gerecycled. Het doel is om te kiezen voor de juiste grondstoffen en deze zo lang mogelijk te gebruiken, om een economie te creëren met zo min mogelijk afval en verspilling.

1.5 De urgentie is alleen maar dringender geworden.

De urgentie om een economisch systeem te ontwikkelen dat binnen de grenzen van de capaciteit van de aarde opereert en haar leefbaarheid ondersteunt, is nog nooit zo groot geweest. De groeiende wereldbevolking en de toenemende vraag naar voedsel, energie en goederen leggen een immense druk op onze planeet. Het wereldwijde gebruik van grondstoffen draagt bij aan 90% van het biodiversiteitsverlies, 90% van de waterschaarste en 50% van de broeikasgasemissies¹. Bovendien maakt het ons afhankelijk van andere landen voor de levering van grondstoffen. Als iedereen zou consumeren zoals de Nederlanders, zou de mensheid vier aardbollen nodig hebben². Het feit dat we momenteel meer gebruiken dan de aarde kan produceren, onderstreept de noodzaak van een circulaire economie om onze klimaatdoelen te bereiken en schade te beperken.

1.6 Een circulaire economie is een verbindend thema dat kansen biedt.

TNO becijferde dat de potentie van de circulaire economie voor de Nederlandse economie ruim 7 miljard euro bedraagt en ruim 50.000 banen kan scheppen³. Circulariteit draagt niet alleen bij aan de Doetinchemse arbeidsmarkt en haar economische ontwikkeling, maar ook aan het tegengaan van klimaatverandering. Daarnaast raakt circulaire economie ook aan andere maatschappelijke opgaves zoals verduurzaming van de landbouw, het ontwikkelen van een vitaal natuur- en watersysteem, versnelling van de energietransitie, slimme en duurzame mobiliteit en sociale veerkracht.

1.7 De gemeente Doetinchem staat niet alleen in haar streven naar een circulaire economie.

De lokale opgave voor een circulaire economie staat niet op zichzelf. Met dit plan van aanpak en de nog op te stellen Uitvoeringsagenda sluiten we aan bij het beleid van andere overheden en relevante initiatieven. Denk hierbij aan de kadernota Aalten Circulair, de Achterhoekse visie voor 2030, het provinciale Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie en het landelijke Grondstoffenakkoord. Ook in de gemeente Doetinchem zijn in diverse documenten, zoals de Omgevingsvisie en de woonvisie, richtlijnen vastgelegd die als basis dienen voor dit plan van aanpak. In dit plan schetsen we een overzicht van het algehele beleid en de partners waarmee wij kunnen samenwerken om tegen 2050 een circulaire economie te realiseren.

Financiën

Om de circulaire economie meer aandacht te geven en acties te kunnen uitvoeren, zijn bij de tweede bestuurlijke monitor 2022 en in de begroting 2023 incidentele middelen gevraagd (totaal € 350.000). Met deze middelen is het beleid voor circulaire economie in de steigers gezet en een start gemaakt met de uitvoering. Voor 2024 resteert er van dit budget nog € 250.000. Dit budget maakt in beginsel de uitvoering van de maatregelen mogelijk.

¹ Nationaal programma Circulaire Economie 2023-2030

² Dutch overshoot day 2024, Global Footprint Network.

³ OPAi, ondernemen in de circulaire economie, 2014

Daarnaast kunnen we bekijken of het mogelijk is (gedeeltelijk) gebruik te maken van budgetten van het beleidsveld waarop de maatregel betrekking heeft. Op basis van de ervaringen die we op zullen doen en de kennis die we verwerven bij de realisatie van de uitvoeringsagenda, kunnen we bepalen wat we in de jaren daarna aan structureel budget nodig zullen hebben. We zullen u hierover in de cyclusproducten op de hoogte houden en mogelijk budgetvoorstellen doen.

Kanttekeningen

1.1 Zijn de doelstellingen en maatregelen haalbaar qua tijd, budget en capaciteit?

De doelstellingen en maatregelen zijn geformuleerd samen met betrokkene collega's van de vakgebieden die een directe link hebben met de speerpunten. Deze collega's zitten in de kerngroep van dit project. Wij hebben rekening gehouden met de huidige budgetten en capaciteit en een logische en haalbare tijdlijn.

1.2 Zijn de doelstellingen en maatregelen zodoende SMART geformuleerd?

Het plan van aanpak is een kaderstellend document. Dat betekent dat we de richtlijnen hebben vastgesteld waarop we ons willen richten. De doelstellingen geven aan wat we binnen een haalbare termijn willen bereiken. Een circulaire economie vereist een systeemverandering. We zijn ons ervan bewust dat het tijd kost om deze verandering te realiseren. De maatregelen zijn in hoofdlijnen geformuleerd om een idee te geven hoe we onze doelstellingen willen bereiken. In de uitvoeringsagenda worden deze maatregelen SMART⁴ geformuleerd.

Vervolg

Dit plan wordt in 2024 uitgebreid met een uitvoeringsagenda en een participatie- en communicatieplan. Wanneer deze gereed zijn, informeren wij u hierover met een raadsmededeling.

Voor het opstellen van de uitvoeringsagenda willen we inwoners en externe betrokken partners uitnodigen om met ons mee te denken aan praktische maatregelen. Deze maatregelen zijn de uitwerking van de maatregelen die in hoofdlijnen zijn beschreven in het plan van aanpak.

Bijlage

1. Plan van aanpak circulaire economie gemeente Doetinchem

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

mr. G.A. Karssenbergh mr. M. Boumans MBA MPM

⁴ SMART staat voor Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden. Het is een gebruikte methode om doelen te stellen.